

Posudek školitele diplomové práce

Jméno studenta: Bc. Michaela Nevimová

Název práce: K pojmu „idea“ v díle Jana Amose Komenského

Jméno vedoucího práce: PhDr. Věra Schifferová, CSc.

Jméno oponenta: doc. Aleš Prázný, Ph.D.

I. Formální kritéria	ano	zčásti	ne
1. Naplnění celkového záměru: - práce odpovídá svému zadání a obsahu - vymezení tématu je přiměřené a není příliš široké	x		
2. Metodické a systematické zvládnutí práce - text je strukturně a logicky uspořádán - práce je adekvátně zpracována	x		
3. Úvod a závěr - úvod řádně seznamuje s cílem a postupem práce, s dosavadním bádáním na dané téma a stěžejní literaturou - závěr náležitě shrnuje a hodnotí celou problematiku, formuluje přínos k řešení problému a vlastní stanoviska	x		
4. Autor náležitě vypracoval všechny formální požadavky kladené na diplomovou práci - zadání, prohlášení, obsah, úvod, pojednání, závěr, resumé v češtině a cizím jazyce - odpovídající počet stran	x		

Slovní ohodnocení

Předložená diplomní práce je z hlediska požadavků kladených na formální úpravu zcela v pořádku.

II. Obsahová kritéria	ano	zčásti	ne
1. Práce prokazuje porozumění autora v dané problematice.	x		
2. Myšlenková soudržnost a souvislost textu: - je vyhovující - srozumitelnost argumentace a podloženost argumentů či myšlenek je adekvátní	x		
3. Práce se opírá o relevantní prameny a literaturu.	x		
4. Práce s literaturou: - v práci je zřetelně předvedeno, že student pracoval s odbornou literaturou a s myšlenkami jednotlivých autorů - autory uváděl (nejen odkazem na poznámku), srovnával, parafrázoval a citoval - zřetelně rozlišoval své myšlenky od myšlenek jednotlivých autorů	x		
5. Diplomová práce je filosofickým textem: - autor prokázal fundovanou a analytickou práci s pojmy a myšlenkami - autorova práce nespočívala jen v převyprávění daného téma nebo pouhém poskládání hesel, parafrází či myšlenek - práce nebyla zatížena nepřiměřenou mírou historických, životopisných nebo jiných nefilosofických údajů	x		
6. Práce vykazuje prvky vlastního přínosu nebo jedinečnosti zpracování		x	

Slovní ohodnocení

Předložená diplomní práce je logicky konsistentní a je velmi dobře strukturována. Autorka nejprve věnovala pozornost pojmu idea v raném pansofickém spisu Prodromus pansophiae (božské ideje jako základ universální harmonie, analogie a paralelismu). Nakonec postoupila k analýze pojmu idea v tematicky relevantních částech Pansofie Obecné porady. Takto představila i genezi Komenského metafyzické spekulace, která má novoplatónský fundament a pojem ideje je v ní klíčový. Dále pak, podařilo se jí analyzovat pojem ideje v různých myšlenkových souvislostech, které jsou pro Komenského příznačné: v kontextu emanačního schématu (Prodromus, Mundus possibilis, Mundus archetypus) i v kontextu programu universální emanace. Pozornost věnovala i pojetí metafyziky jako vědy o idejích, jež souvisí s Komenského theologicky založeným názorem antropologickým. Výsledná podoba diplomní práce jasně ukazuje, že autorka se ve spleť tématice Komenského metafyziky velmi dobře zorientovala, že porozuměla její specifičnosti a dovede ji systematicky vyložit.

III. Jazyková a grafická kritéria

	ano	zčásti	ne
1. Práce je bez gramatických a stylistických chyb nebo jiných nedostatků (překlepy, nedokončené věty atd.)	<i>x</i>		
2. Práce je psána kultivovaným a odborným jazykem	x		
3. Terminologické zpracování textu - fundované porozumění terminologie v oboru a daném tématu - vhodné používání terminologie a vysvětlování pojmů	x		
4. Odkazy, citace a poznámkový aparát - vyhovující práce s odkazy - dodržení a jednotnost citačních norem - náležitý poznámkový aparát	x		
5. Citování - míra citování je vyvážená - vhodná volba a výstižnost citací	x		
6. Grafická kritéria - grafická úprava (písmo, obsah, názvy kapitol, odstavce, řádkování atd.) je vyhovující			

Slovní ohodnocení

Práce je napsána kultivovaným odborným jazykem. Je patrné, že autorka velmi dobře porozuměla zvláštnostem Komenského latinské metafyzické terminologie. Citace a parafráze jsou správně odlišeny. Bibliografické záznamy jsou správně formulovány.

IV. Použitá literatura

	ano	zčásti	ne
1. kritický a vhodný výběr prvotní literatury a pramenů	<i>x</i>		
2. kritický a vhodný výběr druhotné literatury	x		
3. práce s cizojazyčnou literaturou	x		

Slovní ohodnocení

Předložená diplomní práce je založena na velmi důkladném a pečlivém studiu pramenné literatury. Studentka pracovala nejen s českými překlady Komenského spisů, nýbrž i s jejich latinskými originály. To je zvláště v pojednání o metafyzice velmi důležité, neboť ani sebezdařilejší překlady do češtiny nevystihují metafyzický kategoriální systém náležitě precizně a vytvářejí jen jeho více či méně rozmazaný obraz. Práce s latinskou terminologií je velkou předností této diplomní práce. Sekundární literatura je vhodně zvolena, autorka se opírá především o tematicky relevantní komeniologické texty Jana Patočky. Pokud by se autorka danému tématu v budoucnosti chtěla věnovat badatelsky (v doktorském studiu), mohla by sekundární literaturu rozšířit ještě o německy psané studie Erwina Schadela, případně o studie o studiu některých dalších dřívějších českých badatelů o Komenského metafyzice (např. od Jaromíra Cervenky).

Další doporučení:

Pracovní součinnost studenta a školitele v průběhu zpracování práce (vyplní vedoucí práce):

Studentka se školitelkou velmi dobře spolupracovala, konzultace se konaly prezenčně, v situaci pandemie též distančně.

Celkové hodnocení:

Práci doporučuji k obhajobě: ano

Návrh hodnocení: výborně

Náměty k rozpravě:

- 1) Pansofie Obecné porady o nápravě věcí lidských je uspořádána na základě novoplatónského emanačního schématu. Pro její uspořádání má velký význam pro Komenského příznačná trias sapere – agere loqui, jež u Komenského souvisí s rozlišením trojího jsoucna: ens reale – ens verbale – ens mentale. Dovedla byste to vysvětlit? Mundus possibilis a Mundus archetypus přinášejí theologicko-metafyzickou spekulaci. Dovedla byste vysvětlit, jaký je mezi nimi rozdíl – z hlediska výše uvedené triády sapere – agere – loqui.
- 2) Jak jste správně postřehla, metafyzika není pro Komenského záležitostí pouhé teorie, Komenský jí přisuzoval velký význam praktický – v jeho emendačním programu je zásadně důležitá. Mohla byste to podrobněji vysvětlit?
- 3) Co víte o pojmu "konglobace" (conglobatio)? Setkala jste se s ním v kontextu metafyziky pouze u Komenského? Je to jeho novum?
- 4) Vysvětlete pojem "monstrum".

V Pardubicích dne: 18. 1. 2022

Školitelka: PhDr. Věra Schifferová, CSc.